

Nová pravidla pro odklady základní školní docházky přináší také změnu termínů zápisů do škol

8.8.2025 - Lenka Matějová | Sdružení místních samospráv ČR

Odklady jsou v českém školství vnímány jako vážný problém. Od 90. let se počty dětí s odkladem vyšplhaly na 20 % v každém ročníku. V tomto volebním období se zdůrazňuje potřeba legislativních změn, které by pravidla pro udělování odkladů upravily. První návrh novely se objevil na začátku uplynulého školního roku, nyní se čeká na jeho zveřejnění ve Sbírce zákonů.

Je v pořádku, že téměř čtvrtina českých dětí každoročně nenastoupí do první třídy ve věku šesti let?

Odpověď na tuto otázku se liší v závislosti na tom, zda na ni odpovídá politická reprezentace, zástupci ministerstva a České školní inspekce anebo zástupci odborné veřejnosti, škol a rodiče. Ti první mluví o odkladech jako o problému, ti druzí o tom, že dětem je potřeba dát šanci dozrát, aby hned na začátku své školní kariéry, která u mnohých trvá dalších více jak 13 let, nezažily školní neúspěch. Oba tábory pak v diskuzích zdůrazňují jeden nešvar, a tím je odklad na přání rodičů...

Nová úprava odkladů začne platit od nového školního roku

Ať tak či tak, České republice patří čelní příčky v počtu odkladů povinné školní docházky. Proto skupina poslanců ve spolupráci s MŠMT a odborníky z řad ČŠI připravila minulé léto novelu školského zákona, která na jaře tohoto roku prošla legislativním procesem. Po podpisu prezidenta započne účinnost novely novým školním rokem, tedy 1. září 2025. Většina ustanovení má ovšem odloženou účinnost postupně až do roku 2029.

Mění se termíny přijímacího řízení

Co by se tedy mělo změnit od 1. září 2025? Pro mateřské a základní školy znamená novela významnou úpravu termínů přijímacího řízení.

Mimochodem tato změna se do novely dostala až v průběhu projednávání normy ve Sněmovně. Ve skutečnosti jde o návrat k původním termínům. Přihlašování do mateřské školy bude probíhat v termínu od 15. března do 15. dubna a přijímací řízení k povinné školní docházce v termínu od 15. ledna do 15. února.

Budou doplněny žádosti o přijetí

Do žádosti o přijetí na základní školu bude muset zákonný zástupce uvést také informace o tom, jakou mateřskou školu dítě navštěvuje, případně ve které je individuálně vzděláváno, případně základní školu, v jejíž přípravné třídě nebo přípravném stupni se dítě vzdělává, zahraniční školu, kde se vzdělává, nebo uvede údaj, že se na dítě nevztahuje povinné předškolní vzdělávání.

Od 1. září 2026 má být v každé první třídě, kde je alespoň 15 žáků, automaticky přítomen asistent pedagoga. Zároveň se omezuje možnost opakování první třídy. To bude možné pouze na základě žádosti zákonného zástupce s doporučením ze školského poradenského zařízení.

Od 1. září 2027 se bude v prvních a druhých třídách základních škol hodnotit výhradně slovně, a to i v průběhu roku, nejen na vysvědčení. Celá novela bude plně účinná od roku 2029, kdy budou zrušeny přípravné třídy.

Přinese novela opravdu jen pozitiva?

Počet odkladů by se měl rapidně snížit už při příštím přijímacím řízení. Na odklad totiž bude mít nárok pouze takové dítě, jehož zdravotní stav nebude dlouhodobě umožňovat účast ve vyučování a tato skutečnost bude doložena doporučujícím posouzením lékaře, který ale není praktickým lékařem pro děti a dorost, nebo školským poradenským zařízením, jež přihlédne právě k posudku lékaře. Začátek povinné školní docházky pak půjde odložit pouze jednou.

Právě téměř absolutní zrušení možnosti požádat o odklad je předmětem diskuzí a kritiky ze strany mnohých odborníků. Ti novele vytýkají nedostatek dobrých asistentů pedagoga, kteří mají být v první třídě, ale i to, že dojde k prohloubení rozdílů mezi žáky, čímž nakonec utrpí všichni.

Zda půjde o dobrý krok a základní školy se s ním vyrovnají nebo zda změna přinese jen další komplikace, ukáže až čas.

Lenka Matějová

legislativní analytička SMS ČR

Článek si můžete pročíst v červencovém vydání zpravodaje SMSka. Celé číslo si přečtete v elektronické podobě zde. Archiv s předchozími vydáními si otevřete zde.

<https://www.smscr.cz/o-sms-cr/aktuality/nova-pravidla-pro-odklady-zakladni-skolni-dochazky-prinasi-take-zmenu-terminu-zapisu-do-skol-4773cs.html>